

The ART4PSY Newsletter

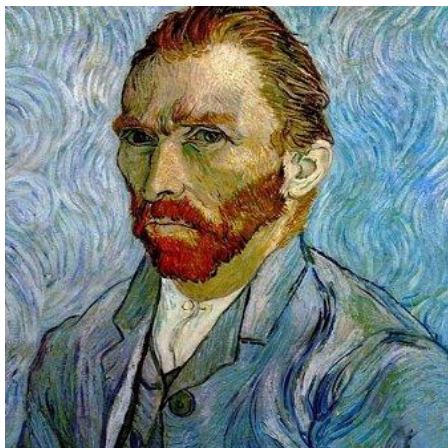
PODPORA SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ OSOB SE ZKUŠENOSTÍ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM PROSTŘEDNICTVÍM UMĚNÍ (LEDEN – ZÁŘÍ 2019)

NO: 1

Úvod

V posledních letech roste zájem o používání umění jako prostředku k podpoře psychosociální rehabilitace a zotavení osob s problémy duševního zdraví.

Myšlenka, že duševní nemoc a tvořivost jsou spojeny není zcela nová. Duševní nemoci, jako je bipolární porucha, deprese atd., se zdají být významně častějšími mezi dramatiky, romanopisci a umělci celkově. Nejznámějšími příklady jsou Edward Munch, Vincent Van Gogh, Paul Gauguin a Francisco Jose de Goya y Lucientes. Souvislost mezi jejich příběhy byla rozsáhle studována psychology. Několik studií prokázalo korelaci mezi kreativními povoláními a lidmi žijícími s duševními chorobami. Přesný vztah mezi tvořivostí a duševními chorobami však není jasný. Dalo by se předpokládat, že lidé s duševním onemocněním mohou mít schopnost zažít svět opravdu jedinečným způsobem, a proto se zvyšuje jejich tvořivost. Na druhou stranu bychom mohli předpokládat, že kreativní lidé jsou náchylnější k duševním onemocněním. Ve všech případech se ve studiích neustále objevuje jedna věc: když se lidé s příznaky duševní nemoci zabývají kreativitou a uměním, je mnohem pravděpodobnější, že jim bude nakonec lépe.

Myšlenka využití umění jako terapeutického prostředku získává stále více příznivců v praxi a terapie zahrnující umění se mezi poskytovateli zdravotních služeb v oblasti duševního zdraví stávají stále populárnějšími. Kroky tímto směrem jsou nicméně poměrně pomalé. Většina poskytovatelů zdravotních služeb v oblasti duševního zdraví považuje umění za kreativní terapeutický způsob, jak podporovat uzdravující proces u svých klientů. Proto se nezajímají o umělecký výsledek nebo o pomoc pacientům se zkušeností s duševním onemocněním v postupu v potenciální umělecké kariéře. V mnoha případech nemají potřebné zkušenosti ani umělecké know-how, které by pacientům pomohly dosáhnout jejich plného potenciálu. Je zřejmá potřeba praktického průvodce pro odborníky v oblasti duševního zdraví a projekt ART4PSY se bude těmito otázkami zabývat.

Přestože všechny evropské země podstoupily psychiatrické reformy, které se pohybovaly od izolace osob se zkušeností s duševním onemocněním po přechod do komunitní péče, mezi těmito zeměmi existují značné rozdíly. Každá z nich - a v mnoha případech každý poskytovatel zdravotní péče - vyvíjí svou vlastní metodiku, činnosti a nástroje. Evropská síť pro umění a duševní zdraví byla založena před dvěma lety (NEFELE) prostřednictvím programu „Kreativní Evropa“ a ačkoliv to důležitá iniciativa, kromě vytváření sítě neposkytuje svým členům konkrétní nástroje. Cílem projektu ART4PSY je převzít doplňkovou roli, která bude poskytovat chybějící části. Vedoucí partner (PEPSAEE) projektu ART4PSY je jedním ze zakládajících členů sítě NEFELE, která byla zřízena ihned po ukončení financování projektu.

Projekt ART4PSY bude přispívat k boji proti stigmatizaci a podpoře sociálního začleňování, zatímco osoby se zkušeností s duševním onemocněním budou rozvíjet své umělecké dovednosti a budou povzbuzováni k prozkoumání možných pracovních příležitosti v tzv. kreativním průmyslu.

Několik slov k projektu ART4PSY

Seznámení s projektem ART4PSY (strany 2-3)

Začínáme: Zahajovací schůzka v Athénách

Přehled úvodního setkání, které se konalo v Athénách (14. – 15. Ledna 2019) (strany 3-4)

Posun vpřed: 2. mezinárodní setkání v Praze

Druhé mezinárodní setkání se bude konat v Praze (14. – 15. Října 2019) (strana 4)

Logo ART4PSY

Jaká je symbolika loga ART4PSY? (strany 4-5)

Divadelní hra PEPSAEE: Život za nízkých otáček

Letos v létě divadelní tým PEPSAEE představil hořkou komedii založenou na komiksech Arkas (strana 5)

The ART4PSY Newsletter

1. vydání (leden - září 2019)

Projekt ART4PSY je spolufinancován programem Kreativní Evropa. Cílem programu Kreativní Evropa je povzbuzovat audiovizuální, kulturní a kreativní umělce pro působení napříč Evropou, oslovování nového publika a rozvíjení dovedností, potřebných pro digitální éru.

Projekt ART4PSY zkoumá inovativní způsoby využití umění k usnadnění sociálního začlenění osob se zkušeností se závažným duševním onemocněním.

Website: www.art4psy.eu

PARTNEŘI ART4PSY:

art mouvement

L'Appétit des Indigestes

Podpora tvorby této publikace ze strany Evropské komise nepředstavuje schválení obsahu, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být odpovědná za jakékoli použití informací obsažených v této publikaci.

Několik slov k projektu

ART4PSY

Autor: Nikos Drosos, projektový manažer ART4PSY

Vize projektu ART4PSY spočívá v nastolení udržitelné evropské spolupráce při využívání umění jako způsobu podpory sociálního začlenění osob se zkušeností s duševním onemocněním a vytváření nových pracovních příležitostí. S touto vizí úzce souvisí ambice vytvářet struktury a osobní zdroje nezbytné pro dlouhodobou, rozsáhlou mezinárodní spolupráci k dosažení cíle. Za tímto účelem bude část projektu věnována vývoji (a) souboru nástrojů, který bude zahrnovat metodiku, osvědčené postupy, činnosti a další materiály a může být použita odborníky v oblasti duševního zdraví z celého světa; a (b) digitální knihovny, kde budou vystavena a propagována umělecká díla osob se zkušeností s duševním onemocněním z celého světa. Vzhledem k multidisciplinarity, orientaci na praxi a specifičnosti našeho projektu věříme že můžeme spoluprací odborníků na duševní zdraví, umělců a osob se zkušeností s duševním onemocněním na vývoji inovativních metod pro propojení umění a duševního zdraví hodně získat.

V roce 2021 se uskuteční tři (3) festivaly ART4PSY (v každé zemi jeden). Festivaly budou obsahovat divadelní představení, výstavu malby a výstavu fotografie. Projekt ART4PSY dále zajistí udržitelnost vytvořením struktur, jako je digitální knihovna, sada nástrojů, networking s poskytovateli péče o duševní zdraví z ostatních zemí atd. Shrnutí cílů projekt ART4PSY:

- Rozvoj nových dovedností a know-how poskytovatelů péče o osoby se zkušeností s duševním onemocněním. Cíle bude dosaženo vývojem souboru nástrojů a realizací festivalů ART4PSY.
- Podpora evropské spolupráce a propojení mezi tématy umění x duševní zdraví prostřednictvím tvorby divadelních představení

a paralelních uměleckých výstav ve třech evropských zemích.

- Podpora výměny uměleckých prací osob se zkušeností s duševním onemocněním na mezinárodní úrovni. Tohoto cíle bude rovněž dosaženo koprodukcí divadelních představení, paralelních uměleckých výstav ve 3 evropských zemích a vytvořenou digitální knihovnou.
- Mezinárodní šíření uměleckých děl osob se zkušeností s duševním onemocněním.
- Rozvíjení kariér umělců se zkušeností duševní nemoci podporou jejich uměleckých prací vytvořením digitální knihovny.
- Oslovení nového publika napříč Evropou (a snad i za jejími hranicemi). Toho bude dosaženo ve dvou úrovních: festivaly ART4PSY poskytnou příležitost oslovit mnohem širší publikum ve třech zúčastněných zemích a digitální knihovna poskytne příležitost oslovit ještě větší publikum celosvětově. Vzhledem k tomu, že bude zveřejněna nejen pro všechny poskytovatele péče o osoby se zkušeností s duševním onemocněním nejen v Evropě, ale po celém světě, věříme, že má potenciál stát se nástrojem, který bude v nadcházejících letech využíván odborníky v oblasti duševního zdraví z různých zemí.
- Destigmatizace a zvyšování povědomí široké veřejnosti o dovednostech a talentu umělců, kteří mají zkušenost s duševním onemocněním.

PARTNERI ART4PSY

Na projektu se podílí čtyři partneři ze tří evropských zemí (Řecko, Beglie a Česká republika):

Panhellenická asociace pro psychosociální rehabilitaci a pracovní integraci (PEPSAEE) je vědecká nevládní organizace, která byla založena před více než 20 lety. Jejím cílem je usnadnit sociální začlenění a pracovní integraci lidí s psychosociálními problémy a účastní se národního programu psychiatrické reformy v Řecku. Jednou z jejich rehabilitačních struktur je „Kancelář

alternativních rehabilitačních činností", místo, kde odborníci na duševní zdraví a umělci, zaměstnanci a dobrovolníci kombinují umění a metodiku „recovery - zotavení“, aby pomohli lidem s problémy s duševním zdravím na jejich cestě k sociálnímu začlenění. Každý týden se koná více než 50 uměleckých a kulturních skupin spolu s osobními poradenskými setkáními a navštěvuje je více než 300 pacientů. Budova, ve které se nachází toto denní středisko, bývala divadlem. To je důležitý přínos pro provádění divadelních zkušek Denního centra.

Během posledních let PEPSAEE představilo více než 7 divadelních představení, s více vystoupeními každé show a zúčastnilo se jich více než 400 lidí. Zároveň uspořádalo několik uměleckých výstav, které obsahovaly výsledky setkávání skupin.

art movement

Art Movement (AM) je nevládní nezisková organizace, která byla založena v roce 2009 v Praze. AM se zaměřuje na poskytování vzdělávacích aktivit, podporu občanských iniciativ v oblasti kultury a umění s důrazem na implementaci kvalitních českých zahraničních a domácích projektů a povědomí české společnosti o problematice vyloučení duševně nemocných a jejich stigmatizaci. Prostředky k dosažení těchto cílů zahrnují kulturní, vzdělávací a informační projekty, zejména dlouhodobý projekt Paralelní životy. AM využívá současné trendy (např. virtuální interaktivní simulátory) a výzkumné metody ke zvyšování povědomí veřejnosti o talentech a dovednostech umělců se zkušeností s duševním onemocněním. AM navázala spolupráci s výzkumnými ústavy, univerzitami, uměleckými centry a různými nevládními organizacemi, stejně tak i jednotlivci v celé Evropě i mimo ni.

L'Appétit des Indigestes

„L'appétit des Indigestes (ASBL)“ je divadelní soubor, který sdružuje lidi s různými zkušenostmi z psychiatrie a oblasti duševního zdraví. Soubor

je v současné době složen z 26 herců, je otevřen všem, bez ohledu na průběh života, či silné a slabé stránky osoby. Jedinou podmínkou být součástí je touha vytvořit hru, která bude vybudována na základě otázek konfrontujících hranice šílenství a normality / zdravého rozumu. Úlohou režiséra je pomáhat všem odhalit jeho kreativitu a / a zaměřit se na to, co s sebou každý člověk přináší do souboru; dávat pozor na to, komu a kde je v daném čase. Prostřednictvím dvoutýdenních divadelních workshopů včetně kreativního výzkumu a psaní, ale také prostřednictvím divadelních představení v kulturních institucích, nemocnicích a akcích týkajících se sociálních otázek (konference, festivaly atd.) vytváří „L 'appetit des Indigestes“ dialog mezi těmi kteří ukazují a mezi těmi, kteří se dívají. Tento dvojitý dialog spočívá nejprve v tom, že prostřednictvím vyjádření „za sebe“ na veřejnosti zároveň dává do pohybu práce na destigmatizaci.

Společnost **Omega Technology** byla založena v roce 1985 a je zkušenou a dobře známou společností v oblasti IT služeb v Řecku. Společnost má prověřené výsledky v koncepční systémové architektuře, designu systémů, vývoji softwaru, systémové integraci a hodnocení systémů.

Omega Technology se podílí na mnoha evropských projektech jako systémový integrátor a vývojář softwaru. Kromě tradičních služeb v oblasti vývoje softwaru společnost nabízí kulturním organizacím a) digitální uchování a správu kulturního dědictví, b) rozvoj digitálních interpretací a přístupů k učení a c) vícekanálovou distribuci a udržitelnost v čase. Odborníci společnosti navrhují a implementují aktuální strategie týkající se kulturního obsahu a designu uživatelských zkušeností s cílem pomoci kulturním organizacím oslovit veřejnost a publikum co nejlepším způsobem a rozšířit dosah na všechny digitální kanály, jak těmi které spravují samotné organizace, tak těmi, jejichž obsah vytváří jednotliví uživatelé.

Začínáme: Zahajovací schůzka v Athénách

Ve dnech 14. a 15. ledna 2019 se v Aténách uskutečnilo zahajovací setkání projektu Art4Psy. Schůze se konala v Evropském parlamentu, resp. jeho zastoupení v Řecku (6, Amalias st.), v Aténách.

Dr. Nikos Drosos z PEPSAEE a projektový manažer projektu Art4Psy, přivítal všechny účastníky, bývalého člena Evropského parlamentu pana Chrysogelosa, zástupce řeckého odboru kreativní Evropy a referenta pro styk s veřejností v Evropském parlamentu Kancelář. Dr. Drosos představil přehled projektu, aby se partneři a ostatní účastníci seznámili s projektem „Art4Psy“.

Představen byl obecný cíl, vize a cíle, stejně jako propojení umění a duševního zdraví v průběhu staletí prostřednictvím prezentace

obrazů od známých umělců (tj. Vincent van Gogh, Edvard Munch, Paul Gauguin, Goya).

Po úvodním setkání by v každé zemi měly být vytvořeny fotografické a malířské skupiny (asi 8 až 10 osob). Podle harmonogramu projektu se skupiny mohou pravidelně scházet - jednou měsíčně - přes Skype nebo jiné internetové nástroje - po dobu tříletého trvání projektu.

Divadelní představení bude koprodukcí tří organizací, které se zabývají poskytováním péče osobám se zkušeností s duševním onemocněním (Řecko, Česká republika a Belgie), scénář bude napsán těmito osobami a všemi členy tří skupin samotných. Navíc byly předloženy různé návrhy týkající se kreativity a vývoje scénáře.

Druhý den proběhla studijní návštěva v divadle PEPSAEE, kde měli všichni partneři příležitost diskutovat s uživateli služeb duševního zdraví o jejich zkušenostech.

Posun vpřed: 2. mezinárodní setkání v Praze

Druhé mezinárodní setkání ART4PSY se bude konat v Praze ve dnech 14. až 15. října 2019. Partneři budou mít příležitost diskutovat o průběhu projektu.

Každý partner představí činnosti, které byly realizovány v rámci přidělené klíčové aktivity ("working package"), za kterou odpovídá. Kromě toho společnost OMEGA TECHNOLOGY představí oficiální webovou stránku projektu a vizi digitální knihovny.

„L 'appetite des indigestes“ dale představí uživatelům workshop o nových trendech v divadle.

Logo ART4PSY

Logo ART4PSY bylo vytvořeno malířskou skupinou PEPSAEE a všichni partneři jej srdečně přijali. Skupina předložila následující vysvětlení loga:

Vzhledem k tomu, že základními prvky festivalu ART4PSY jsou divadlo, fotografie a malba, bylo prioritou skupiny detekovat „symboly“ - obrazy představující tato tři umělecká pole. Byly vytvořeny různé verze ART4PSY, např. vertikální obdélníková verze.

Výchozí tvar téměř ve všech sociálních médiích je nicméně kruh a na této myšlence začala skupina pracovat.

Pozornost skupiny přitáhl čínský symbol jing-jang. Dualita je v životě základním principem. Všechno se doplňuje. Máme dvě paže, dvě nohy a náš mozek je rozdělen na dvě hemisféry. Podle skupiny by logo mělo symbolizovat, že „ART“ se může lišit od „PSYCHOLOGY“, ale obě jsou součástí stejného kruhu. Název „ART4PSY“ naznačuje, že duševní zdraví je v dokonalé rovnováze s uměním.

Členové skupiny se rozhodli pracovat s černobílými barvami předchozího loga. Oranžová je velmi speciální vyvážení barev mezi červenou a žlutou. V závislosti na úhlu osvětlení a použitém materiálu poskytuje oranžová dojem, že teče z červené na žlutou.

Divadelní hra PEPSAEE: „Život za nízkých otáček“

Během posledních let PEPSAEE představilo více než 7 divadelních představení, s více vystoupeními každé show, kterých se zúčastnilo více než 400 lidí.

V létě roku 2019 představil PEPSAEE hru od Arkase. Arkas je jméno pera řeckého komiksového umělce, který začal pracovat na počátku 80. let. Jeho komiksy mají jedinečný styl, kombinující humor a někdy hluboké filozofické otázky. Struktura příběhů je velmi jednoduchá, každý komiks je rozdělen na jednotlivé stripy, které spojují stejná pravidla. Většinou vidíme pouze dvě nebo tři hlavní postavy: jedna je racionální, skeptická a tázavá postava, zatímco druhá je hrubá, vulgární a cynická. Příběhy se odehrávají na různých místech / v různých situacích a protagonisty mohou být lidé nebo dokonce

zvířata. Ačkoli Arkasovy příběhy vyvolávají smích, odráží nekonzistenci společnosti a satirizují její normy..

Arkasovy komiksy byly přizpůsobeny divadelnímu pojetí. Hra se skládá z několika příběhů s různými postavami. PEPSAEE vystoupil s 5 plně obsazenými představeními.

